

Motion om att staden inrättar en visningsmiljö om välfärdsteknik för att bidra till trygghet och säkerhet

Motion av Fredrik Pettersson (S)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Erik Slottner anför följande.

Ärendet

Fredrik Pettersson (S) har väckt en motion i kommunfullmäktige. I motionen konstateras att det blir fler äldre personer framöver och att det ställs större krav på tillgång till välfärdstjänster och en anpassning av dem utifrån individuella behov. Motionären beskriver att dessa faktorer gör att staden kommer att se allt fler exempel på användning av vård och omsorg som använder välfärdsteknik och att det finns ett stort behov av att öka kunskapen om välfärdsteknik bland olika målgrupper.

Motionären föreslår visningsmiljöer där målgrupperna kan få möjlighet att bekanta sig med välfärdstekniken och bilda sig en uppfattning om vad det handlar om, hur tekniken ska användas och vilka möjligheter och hot som tekniken inrymmer. Det kan handla om trygghetslarm, mobila larm med GPS-funktion, bildportstelefon, webbkamera, värmekamera, rörelsedetektorer, värmekameror, videokommunikation, teknikstöd för påminnelse och struktur i vardagslivet, kognitiva hjälpmedel som till exempel medicinpåminnare, produkter för fjärrstyrning av TV, belysning och dörrautomatik.

Mot bakgrund av detta så föreslår motionären att kommunstyrelsen tillsammans med berörda nämnder uppdras att inrätta en eller flera visningsmiljöer i Stockholms stad.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, socialnämnden, äldrenämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Micasa Fastigheter i Stockholm AB (Micasa), Kommunal Stockholm och Vårdförbundet Stockholm. Vårdförbundet Stockholm har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret anser att insatser som är nära den äldre och i dess miljö är att föredra.

Socialnämnden menar att det är viktigt att staden drar lärdom av de erfarenheter tidigare har gjorts innan nya, liknande miljöer kan komma att inrättas.

Äldrenämnden ser positivt på visningsmiljöer med ser just nu inga förutsättningar att inrätta sådana.

Bromma stadsdelsnämnd är positiv till en visningsmiljö, men framhåller att resurser krävs för att både bygga upp den och behålla aktualiteten.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd framhåller att om visningsmiljöer etableras i Stockholms stad ska det vara i samverkan med externa aktörer i syfte att följa med i den välfärdtekniska forskningen och utveckling.

Kungsholmens stadsdelsnämnd är positiv till såväl fysiska som digitala visningsmiljöer, men framhåller att de måste vara lätt tillgängliga för att användas.

Micasa Fastigheter i Stockholm AB konstaterar att den förra inspirationsmiljön lades ner 2016 efter ett fallande intresse.

Kommunal Stockholm ser positivt på förslaget om visningsmiljöer och önskar komma in tidigt i processen.

Mina synpunkter

Införandet av digital teknik och nya arbetssätt i äldreomsorgen har varit ett av den här mandatperiodens prioriterade områden. På grund av pandemin har det inte gått så fort som jag hade önskat, men riktningen är likväl fastlagd: Stockholms äldreomsorg ska anamma mer ny teknik och nya arbetssätt. Det gäller dock att den tekniska utrustningen inte samlar damm medan arbetet fortgår som tidigare. Därför är det en kärnfråga att få med sig såväl personal som brukare. Äldrenämnden har här fått ett ansvar att kunna ge stöd åt utförarna. Jag hoppas dock återkomma till frågan inom ramen för den digitaliseringsstrategi som äldrenämnden har fått i uppdrag att ta fram. Vad gäller frågan om en visningsmiljö är den, som flera remissinstanser påpekat, inte okomplicerad. Den

inspirationsmiljö som Micasa drev på Södermalm lades ner under föregående majoritet. Jag ser i dagsläget inget skäl att ompröva det beslutet.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motionen

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden Emilia Bjuggren och Kadir Kasirga (båda S) och borgarrådet Clara Lindblom (V) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att bifalla motionen
2. Att därutöver anföras

Införandet av välfärdsteknik ska förbättra den äldres livskvalitet och kan, rätt använt och som ett komplement till insatser från personal och anhöriga, öka kvaliteten och effektiviteten i stadens vård och omsorg. I ärendet lyfter stadsledningskontoret att samverkan med Region Stockholm gällande dessa frågor behövs, då ansvaret för att informera om en del välfärdstekniska lösningar ingår i regionens uppdrag. Detta torde gå att lösa relativt smärtfritt med tanke på att Kristdemokraterna även styr äldrefrågorna i regionen.

En viktig komponent i arbetet med att införa välfärdsteknik är mod, kunskap och intresse. Erik Slottnér har uttryckt en frustration över att metoder ofta stannar av i pilotprojekt och sagt att en av anledningarna till vad som hindrar ett breddinförande av välfärdsteknik är bristande intresse och kompetensbrist. Att erbjuda personal, äldre och anhöriga en digital eller fysisk visningsmiljö där de kan få lära känna den nya tekniken skulle öka intresset och möjliggöra för fler att vilja ta del av digitala insatser samt öka kunskapen om vad de innebär.

Som motionären framhåller är en konsekvens av pandemin att fler äldre blivit mer digitala. Stockholm behöver hänga med i den utvecklingen, men också stötta äldre som önskar ta del av den digitala tekniken men som tycker att den inte känns helt bekväm. Det finns all anledning att tro att coronapandemin inte är den sista pandemin vi kommer att uppleva. De förhållanden vi levt under de senaste åren har gjort det alltmer tydligt att staden behöver ta ett större ansvar för möjliggöra ökad trygghet, delaktighet och självständighet genom ökad digitalisering.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motionen besvaras med hänvisning till utlåtandet.

Stockholm den 9 februari 2022

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNA KÖNIG JERLMYR

Erik Slottner

Hans Altsjö

Reservation anfördes av Karin Wanngård, Jan Valeskog och Emilia Bjuggren (alla S) och Clara Lindblom och Rashid Mohammed (båda V) med hänvisning till Socialdemokraternas och Vänsterpartiets gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande gjordes av Lisa Palm (Fi) med hänvisning till Socialdemokraternas och Vänsterpartiets gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

Fredrik Pettersson (S) har väckt en motion i kommunfullmäktige. I motionen konstateras att det blir fler äldre personer framöver och att det ställs större krav på tillgång till välfärdstjänster och en anpassning av dem utifrån individuella behov. Motionären beskriver att dessa faktorer gör att staden kommer att se allt fler exempel på användning av vård och omsorg som använder välfärdsteknik och att det finns ett stort behov av att öka kunskapen om välfärdstekning bland olika målgrupper.

Motionären föreslår visningsmiljöer där målgrupperna kan få möjlighet att bekanta sig med välfärdstekniken och bilda sig en uppfattning om vad det handlar om, hur tekniken ska användas och vilka möjligheter och hot som tekniken inrymmer. Det kan handla om trygghetslarm, mobila larm med GPS-funktion, bildportstelefon, webbkamera, värmekamera, rörelsedetektorer, värmekameror, videokommunikation, teknikstöd för påminnelse och struktur i vardagslivet, kognitiva hjälpmedel som till exempel medicinpåminnare, produkter för fjärrstyrning av TV, belysning, och dörrautomatik.

Mot bakgrund av detta så föreslår motionären att kommunstyrelsen tillsammans med berörda nämnder uppdras att inrätta en eller flera visningsmiljöer i Stockholms stad.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, socialnämnden, äldrenämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, Kommunal Stockholm och Vårdförbundet Stockholm. Vårdförbundet Stockholm har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 8 december 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret anser att det finns ett behov av ökad kunskap om välfärdsteknik och att det är av stor vikt att staden skapar sig en fördjupad förståelse för hur behoven hos både den enskilde och verksamheterna ser ut och vilken eller vilka insatser som

kan leda till ett effektivt nyttjande av resurserna. Det finns många bra hjälpmedel, produkter och tjänster som stödjer äldre och anhöriga i deras strävan efter en självständig vardag med god livskvalitet.

Idag finns det flera olika aktörer inom området välfärdsteknik och de exempel på välfärdstekniska lösningar som omnämns i motionen fördelar sig ansvarsmässigt på olika huvudmän. I Stockholm är det Region Stockholm som ansvarar för hjälpmedel och medicinsktekniska produkter.

Staden arbetar aktivt med att införa digitala lösningar inom äldreomsorgen. Staden arbetar med att utveckla de digitala kommunikationsverktygen i syfte att underlätta de äldres vardag och att höja medarbetarnas kompetens. Digitala lösningar ska vara stödfunktioner till förändrade arbetssätt och staden arbetar för att användandet av digitala stöd inom vård och omsorg ska öka. Samverkan med Region Stockholm gällande dessa frågor behövs, då ansvaret för att informera om en del välfärdstekniska lösningar ingår i regionens uppdrag

Exempel på hur staden arbetar med att utveckla den digitala tekniken, skapa möjlighet för målgruppen att bekanta sig med denna samt bilda sig en uppfattning om hur tekniken ska användas, är bland annat:

- *Smarta lås* som införts i delar av staden. Informationsarbetet är omfattande och hemtjänstkunder med anhöriga, fastighetsägare, hemtjänstutförare och berörd personal informeras och utbildas i den nya tekniken. Utbildning och information sker på ett strukturerat sätt till de som berörs.
- *Verksamhetslabbet* är en unik arena för samskapande mellan äldre, anhöriga, personal, innovatörer, studenter och forskare att testa och validera produkter, arbetssätt och tjänster som kan bidra till att utveckla framtidens äldreomsorg. Verksamhetslabbet erbjuder möjligheten att pröva innovationer och forskning i verklig miljö. Verksamhetslabbet finns på Stureby vård- och omsorgsboende och är tillgängligt för alla i staden.
- *Digicenter* som erbjuder seniorer information och kunskap om digital teknik och digitala verktyg i ett tryggt och anpassat sammanhang.
- *Nollvision undernäring (APP)* är en mobilvänlig e-tjänst som två av stadens medarbetare tillsammans med hemtjänst och dietister i Enskede-Årsta-Vantör SDN tagit fram för att förebygga undernäring hos äldre. E-tjänsten är fylld av tips, information och recept för att stödja äldre att äta näringsriktigt.
- *Digital senior* är en digital fixartjänst som finns på Södermalms SDN som hjälper de äldre med IT-frågor så att de kan vara en del i det digitala samhället.

Det finns ett behov av ökad kunskap om välfärdsteknik och visningsmiljöer kan vara ett sätt att öka kunskapen men stadsledningskontoret anser att insatser som är nära den äldre och i dess miljö är att föredra. Stadsledningskontoret anser vidare att det

krävs resurser för att hålla en visningsmiljö uppdaterad och aktuell. I budget 2022 har äldrenämnden i samarbete med kommunstyrelsen och i samråd med stadsdelsnämnderna och Micasa Fastigheter i Stockholm AB i uppdrag att ta fram en sammanhållen digitaliseringsplan för äldreomsorgen, så att det blir mer likvärdigt över staden.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att *Motion om att staden inrättar en visningsmiljö om välfärdsteknik för att bidra till trygghet och säkerhet av Fredrik Pettersson (S)* besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Socialnämnden

Socialnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 26 oktober 2021 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av Karin Gustafsson, Anders Göransson, Lotten Hammar (alla S) och Jackie Nylander (V), *bilaga 1*.

Ersätтарыttrande gjordes av Anna Rantala Bonnier (Fi), *bilaga 1*.

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 15 september 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen instämmer i motionärens synpunkt om vikten av samverkan med användare och brukarorganisationer. I verksamhetsutveckling är det av stor vikt att exempelvis undersöka behov tillsammans med användare av olika tjänster.

Förvaltningen ser liksom motionären ett behov av ökad kunskap om välfärdsteknik hos såväl personer som är mottagare av socialtjänstens insatser som hos medarbetare. Förvaltningen har fått signaler om att det finns olika hinder som bidrar till att flera verksamheter inte använder välfärdsteknik i så stor utsträckning. Ett av dessa hinder är otillräcklig kunskap om välfärdsteknik och dess användningsområden.

Det är inte enkelt att ringa in området välfärdsteknik då det angränsar till både hjälpmedel och bostadsanpassning. Exempel på detta är att kognitiva hjälpmedel för planering och struktur i vardagen samt tjänster för kommunikation är ett område som administreras inom regionens habilitering eller hjälpmedelscentraler. Det är alltså inte en kommunal angelägenhet. Ytterligare ett exempel är att dörrautomatik är en bostadsanpassning. Bostadsanpassning och hjälpmedel har idag egna visningsmiljöer för produkter inom sina egna områden.

Det finns också en rad företag som vill marknadsföra sina produkter inom välfärdsteknik. Staden har i dagsläget inget upphandlat sortiment. Om en sådan görs i framtiden bör den upphandlande förvaltningen planera för hur sortimentet kan visas upp på ett flexibelt och tillgängligt sätt. Med detta vill förvaltningen lyfta att frågan om gräns-

dragning till annan huvudman och potentiella visningsprodukter i förhållande till upphandling är komplex. Dessutom tillkommer juridiska frågeställningar om personuppgiftsbehandling och molntjänster med större krav på att kontrollera hur insamlad data behandlas och lagras.

Förvaltningen menar att det är viktigt att staden skapar sig en fördjupad förståelse för hur behoven hos både brukare och verksamheter ser ut och vilken eller vilka insatser som kan leda till ett effektivt nyttjande av resurserna. Trots behovet av ökad kunskap inom området välfärdsteknik ställer sig förvaltningen tveksam till att visningsmiljöer är den lösning som motsvarar det beskrivna behovet.

Staden har tidigare haft en inspirationsmiljö liknande den visningsmiljö som motionären efterfrågar. Inspirationsmiljön startade genom ett samverkansavtal mellan Micasa fastigheter och Hjälpmedelsinstitutet år 2012. År 2014 tecknade Micasa fastigheter en överenskommelse med äldreförvaltningen gällande inspirationsmiljön. Den fanns kvar till och med år 2016 då Micasa sade upp avtalet. Socialförvaltningen har inte fått kännedom om resultatet av det arbetet eller orsakerna till varför inspirationsmiljön stängde. Det är viktigt att staden drar lärdom av de erfarenheter tidigare har gjorts innan nya, liknande miljöer kan komma att inrättas.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på motionen.

Äldrenämnden

Äldrenämnden beslutade vid sitt sammanträde den 19 oktober 2021 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av Mirja Räihä m.fl. (S), *bilaga 1*.

Äldreförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 13 september 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Äldreförvaltningen delar motionärens uppfattning om att många äldre personer har behov av information om välfärdstekniska lösningar. Personal inom äldreomsorgen har behov av information om lösningar och information om hur man ska gå tillväga för att ta del av utbudet som finns. Även personer som hjälper och stödjer en anhörig vill oftast ha information, utbildning och vill veta vad det finns för hjälp och stöd att få.

Äldreförvaltningen har ett uppdrag med syfte att förbättra kommunikationen till och med de äldre på olika plan, exempelvis genom att göra stadens informationskanaler mer tillgängliga för äldre och deras närstående. Äldreförvaltningen arbetar med att utveckla de digitala kommunikationsverktygen i syfte att underlätta de äldres vardag och att höja medarbetarnas kompetens att bemöta de äldre. Digitala lösningar ska vara

stödfunktioner till förändrade arbetssätt och äldreförvaltningen arbetar för att användandet av digitala stöd inom vård och omsorg ska öka.

Utöver det stadsövergripande införandet av Smarta lås för hemtjänsten arbetar förvaltningen även med digitala lösningar för tillsyn i hemmet till exempel med hjälp av sensorer. Digitala inköp av matvaror och digitala lösningar för signering av HSL/SoL-insatser på särskilt boende är andra aktuella områden.

Förvaltningen föreslår att arbetet med långsiktiga insatser för att säkra stadens kommunikationskanaler till de äldre fortsätter.

Förvaltningen ser positivt på visningsmiljöer med ser just nu inga förutsättningar att inrätta sådana.

Bromma stadsdelsnämnd

Bromma stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 21 oktober 2021 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Bromma stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 3 september 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Digitaliseringen ökar i samhället och förvaltningen instämmer med motionären om vikten att göra digital teknik tillgänglig och användbar för fler. Under coronapandemin har behovet ökat av att kunna kommunicera digitalt. Detta har ofta varit det sätt som gjort det möjligt att hålla kontakt med närstående och vänner. Förutom digital kommunikation finns andra digitala lösningar som både kan motverka ensamhet och isolering men även underlätta vardagen för den enskilde. Ett viktigt uppdrag för förvaltningen är att uppmuntra och stödja seniorer att använda digital teknik på bästa sätt.

Inom förvaltningens äldreomsorg pågår ett förändringsledningsprojekt där enheten för biståndshandläggning tillsammans med förebyggande verksamhet arbetar med digitaliseringsfrågor. Syftet med projektet är bland annat att öka tillgängligheten till digitala aktiviteter och information för seniorer och anhöriga samt öka den digitala kompetensen hos medarbetarna för att kunna ge rätt stöd.

För att nå målen kommer flera olika aktiviteter att genomföras, bland annat ska

- seniorernas behov av stöd i att hantera digital teknik undersökas
- uppdraget för äldreomsorgens fixare utökas till att även omfatta ett digitalt uppdrag - digital fixare
- särskilt avdelade biståndshandläggare finnas för att handleda seniorer i handhavandet av digitala verktyg medarbetares digitala kompetens kartläggs för att kunna ge ett bra stöd
- Ipads och publika datorer köpas in till aktivitetscentra

de olika funktionerna och möjligheterna lanseras och kommuniceras med Brommas seniorer

Aktivitetsscentren kommer att tillhandahålla digitala aktiviteter för att bryta ensamhet och isolering. Stöd i att hantera digitala verktyg kommer att ges på både aktivitetsscenter och i det enskilda hemmet. Förvaltningen ställer sig positiv till motionens förslag om en digital visningsmiljö och ser såväl biståndshandläggare som anhörigkonsulent med flera som viktiga resurser för att i mötet med den äldre kunna förmedla information om och guida i visningsmiljön. Förvaltningen vill dock även framhålla att resurser krävs för att bygga upp visningsmiljön och att hela tiden hålla den uppdaterad och aktuell.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på remissen.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 21 oktober 2021 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av Eva Fagerhem m.fl. (S) och Maria Ljuslin m.fl. (V), *bilaga 1*.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 9 september 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen delar motionärens syn och anser att det är ett viktigt område som även behöver prioriteras. Att kunna besöka en visningsmiljö, kan som motionären skriver leda till en ökad kunskap och minskad oro kring tekniska lösningar. Men ger även Stockholm stad möjlighet att testa nya tekniska lösningar och utvärdera dem. Valfärdsteknik samt välfärdstjänster är inte bara aktuellt för målgruppen äldre utan välfärdsteknik och välfärdstjänster ska vara tillgänglig och erbjudas alla Stockholms stads invånare som är i behov av vård och omsorg.

Förvaltningen vill även lyfta fram att det pågår liknade välfärdstekniska projekt och etablerade verksamheter i Stockholm stad och att det kan vara klokt att se över eventuella möjlighet till samverkan eller erfarenhetsutbyten.

Förvaltningen anser även att visningsmiljöer som etableras i Stockholm stad ska vara i samverkan med externa aktörer i syfte att följa med i den välfärdstekniska forskningen och utveckling. På så sätt bidrar det till att staden kan erbjuda hållbara välfärdstjänster av hög kvalitet för att möjliggöra ökad självständighet, delaktighet och trygghet.

Förvaltningen föreslår att nämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 28 oktober 2021 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av Mårten Risdal m.fl. (S) och Marie-Louise Siverstrand m.fl. (V), *bilaga 1*.

Kungsholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 5 oktober 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positiv till förslaget om visningsmiljöer med välfärdsteknik. Många äldre är främmande för välfärdsteknik och digitala lösningar. Även om pandemin medfört en ökad digitalisering hos de äldre så finns det fortfarande en stor okunskap om vilka lösningar det finns som kan stödja den äldre i vardagen. Som framgår i motionen kan det vara en fördel att kunna se och känna på produkterna för att kunna bilda sig en uppfattning om vad som finns och hur det fungerar. Även närstående och medarbetare skulle med hjälp av en sådan visningsmiljö kunna öka sin kunskap för att i sin tur kunna informera de äldre. Visningsmiljön behöver vara bemannad med kunnig personal.

Förvaltningen vill trycka på att det är viktigt att visningsmiljöerna är lättillgängliga. Det får gärna finnas flera små och kanske några stora miljöer med ett större utbud. Det skulle även kunna finnas mobila visningsmiljöer som kan lånas ut till de träffpunkter för äldre som finns i staden. En sådan mobil enhet skulle kunna hämtas och visas av till exempel stadsdelsförvaltningens fixartjänst på träfflokaler men även via hembesök till enskilda äldre som inte kan ta sig dit. Det vore bra om visningsmiljön även kunde besökas digitalt.

Micasa Fastigheter i Stockholm AB

Micasa Fastigheter i Stockholm AB:s remissvar daterat den 2 oktober har i huvudsak följande lydelse.

Som motionären lyfter fram innebär den demografiska utvecklingen att gruppen äldre ökar framöver. Inom äldreomsorgen kan ökad användning av välfärdstjänster vara ett sätt för kommunerna att utveckla äldreomsorgen och möta de ökande behoven. För den enskilde kan välfärdsteknik innebära stärkt självständighet och ökad trygghet och säkerhet.

Micasa Fastigheter delar motionärens uppfattning att det kan finnas bristande kompetens och information om digitalisering och välfärdsteknik inom äldreomsorgen och hos den seniora gruppen. Kompetensutveckling och information är således viktiga faktorer för en ökad användning av välfärdsteknik. En fysisk visningsmiljö kan vara

ett bland flera sätt att höja kompetensen om välfärdsteknik. Mot bakgrund av tidigare erfarenheter ser bolaget emellertid ett antal utmaningar med visningsmiljöer som är viktiga att beakta.

Micasa Fastigheter hade tidigare en inspirationsmiljö i en fastighet på Södermalm. Från år 2012 drevs det i samarbete med Hjälpmedelsinstitutet och senare med äldre-nämnden i Stockholms stad. Inspirationsmiljön bestod av visningslägenheter med olika inriktning och ett rum för alternativa produkter. Målet var att visa innovativa lösningar för exempelvis skydd, säkerhet eller bibehållen självständighet. Tekniken vände sig både till den enskilde, personalen och fastighetsägaren. Projektet avslutades den 31 december 2016.

Det fanns till en början ett stort intresse för inspirationsmiljöerna men intresset svalnade efterhand. Svårigheter som framkom rörde bland annat att på begränsad yta tillgodose behovet av information om olika välfärdstekniska lösningar som ansvarsmässigt fördelar sig på olika huvudmän. Det uppstod svårigheter att hålla miljön uppdaterad och svara mot de olika målgruppernas behov. Personalen som ansvarade för visningar behövde ha bred kompetens gällande flera olika områden och hålla sig uppdaterad om den senaste tekniken.

Även inom projektet Stockholm Digital Care lyftes frågan om visningsmiljöer för välfärdstekniska lösningar. Projektet valde att inte gå vidare med visningsmiljöer mot bakgrund av ett antal utmaningar som identifierades i projektet, exempelvis vem visningsmiljön skulle rikta sig till och frågor kring bemanning och kostnader.

Mot bakgrund av ovanstående anser bolaget att innan eventuellt in-rättande av visningsmiljöer är det viktigt att se över stadens sam-lade behov av välfärdstjänster och teknik inom äldreomsorgen. Vad staden ska erbjuda på området kan med fördel formuleras stadsövergripande och målgruppsanpassat. Bolaget vill framhålla vikten av långsiktiga insatser och en tydlig plan för att nå ökad kunskap och framgångsrik implementering av arbetssätt som teknikens möjligheter ger. Utöver en god samverkan inom staden vill bolaget också lyfta fram betydelsen av samverkan med regionen då de har en viktig roll kring hjälpmedel riktade till enskilda.

Kommunal Stockholm

Kommunal Stockholm remissvar daterat den 20 oktober 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Kommunal anser

Att den teknik som dagligen använd ska bidra med lösningar på de problem som finns i våra verksamheter.

I rapporten *Höga förväntningar på ny teknik* som redovisar resultat från en undersökning om Kommunal medlemmarnas inställning till ny teknik. Rapporten visar att medlemmarna inte anser att ny teknik uppfyller de högt ställda förväntningarna om ökad effektivitet och bättre arbetsmiljö. Samt upplever många att ny teknik genererar fler i stället för färre arbetsuppgifter.

Bristen på medskapandeprocesser är tydlig när varken medlemmarna själva eller deras skydds-/ arbetsplatsombud är delaktiga i förändringsarbetet. Det finns ett stort intresse för utbildningsinsatser, men många anser att deras arbetsgivare saknar en tydlig struktur för yrkesutveckling på arbetsplatsen.

Kommunal ser positivt på förslaget om visningsmiljöer och önskar komma in tidigt i processen för att kunna påverka.

Reservationer m.m.

Socialnämnden

Reservation anfördes av Karin Gustafsson, Anders Göransson, Lotten Hammar (alla S) och Jackie Nylander (V) enligt följande.

1. Motion om Inrätta en visningsmiljö om välfärdsteknik för att bidra till trygghet och säkerhet motion av Fredrik Pettersson (S) bifalls.
2. Därutöver anfördes följande

Vi ställer oss positiva till motionen. Införandet av välfärdsteknik ska förbättra brukarens livskvalitet och kan, rätt använt och som ett komplement till insatser från personal och anhöriga, öka kvaliteten och effektiviteten i stadens vård och omsorg.

En viktig komponent i arbetet med att införa välfärdsteknik är mod, kunskap och intresse. Av förvaltningens tjänsteutlåtande kan man få en bild av att metoder ofta stannar av i pilotprojekt och att en av anledningarna till vad som hindrar ett breddinförande av välfärdsteknik är bristande intresse och kompetensbrist. Att erbjuda personal, brukare och anhöriga en digital eller fysisk visningsmiljö där de kan få lära känna den nya tekniken skulle öka intresset och möjliggöra för fler att vilja ta del av digitala insatser samt öka kunskapen om vad de innebär.

Som motionären framhåller i motionen är en konsekvens av pandemin att fler äldre blivit mer digitala. Stockholm behöver hänga med i den utvecklingen, men också stötta äldre som önskar ta del av den digitala tekniken men som tycker att den inte känns helt bekväm. Det finns all anledning att tro att coronapandemin inte är den sista pandemin vi kommer att uppleva. De förhållanden vi levt under de senaste åren har gjort det alltmer tydligt att staden behöver ta ett större ansvar för möjliggöra ökad trygghet, delaktighet och självständighet genom ökad digitalisering. I rapporten om pandemins konsekvenser hos utsatta grupper framhölls just det digitala utanförskapet som något staden behöver arbeta vidare med och motionen kunde här vara ett steg på vägen mot att fler får ta del av digitaliseringen.

Ersättaryttrande gjordes av Anna Rantala Bonnier (Fi) enligt följande.

Ersättaren Anna Rantala Bonnier (Fi) instämde i förslag till beslut och reservation från (S),(V).

Äldrenämnden

Reservation anfördes av Mirja Räihä m.fl. (S) enligt följande.

1. Bifalla motionen.
2. Därutöver anföras.

Det är positivt att, som äldreförvaltningen skriver i sitt tjänsteutlåtande, arbetar med att utveckla de digitala kommunikationsverktygen i syfte att underlätta de äldres vardag och att höja medarbetarnas kompetens att bemöta de äldre. Det finns dock mer att göra.

Införandet av välfärdsteknik ska förbättra den äldres livskvalitet och kan, rätt använt och som ett komplement till insatser från personal och anhöriga, öka kvaliteten och effektiviteten i stadens vård och omsorg.

En viktig komponent i arbetet med att införa välfärdsteknik är mod, kunskap och intresse. Erik Slottnér har uttryckt en frustration över att metoder ofta stannar av i pilotprojekt och sagt att en av anledningarna till vad som hindrar ett breddinförande av välfärdsteknik är bristande intresse och kompetensbrist. Att erbjuda personal, äldre och anhöriga en digital eller fysisk visningsmiljö där de kan få lära känna den nya tekniken skulle öka intresset och möjliggöra för fler att vilja ta del av digitala insatser samt öka kunskapen om vad de innebär.

Som motionären framhåller i motionen är en konsekvens av pandemin att fler äldre blivit mer digitala. Stockholm behöver hänga med i den utvecklingen, men också stötta äldre som önskar ta del av den digitala tekniken men som tycker att den inte känns helt bekväm. Det finns all anledning att tro att coronapandemin inte är den sista pandemin vi kommer att uppleva. De förhållanden vi levt under de senaste åren har gjort det alltmer tydligt att staden behöver ta ett större ansvar för att möjliggöra ökad trygghet, delaktighet och självständighet genom ökad digitalisering.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Eva Fagerhem m.fl. (S) och Maria Ljuslin m.fl. (V) enligt följande.

Motionen lyfter en angelägen fråga. Det blir fler äldre personer framöver och det ställs större krav på tillgång till välfärdstjänster och anpassning av dem utifrån individuella behov. De här faktorerna gör att vi snart kommer att se allt fler exempel på användning av vård och omsorg som använder välfärdsteknik. Förslaget om att inrätta visningsmiljöer är angeläget utifrån syftet att minska oron för tekniska lösningar och därmed trygga säkerheten för de äldre. Vi delar förvaltningens uppfattning att det är ett viktigt område som även behöver prioriteras.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Mårten Risdal m.fl. (S) och Marie-Louise Siverstrand m.fl. (V) enligt följande.

Socialdemokraterna och Vänsterpartiet i Kungsholmens stadsdelsnämnd ställer sig bakom förvaltningens förslag till svar på remissen.

Motionen pekar på behovet av kompetensutveckling i fråga om digital välfärdsteknik, både hos personal, brukare och anhöriga. Kan vi skapa möjligheter att se och pröva olika tekniker IRL kan utvecklingen få en skjuts och fler tekniker implementeras.

Hittills har diskussionen om välfärdsteknik fokuserat på tekniker som förbättrar trygghet och säkerhet och som hjälper personalen. De frågorna är naturligtvis mycket viktiga. Men vi bör parallellt arbeta med att utveckla och ta i anspråk välfärdsteknik som ger ökad kvalitet för brukarna.

Genom att utnyttja välfärdsteknik av olika slag går det att åstadkomma ökad kvalitet för brukarna av t ex hemtjänst. För människor som lever ensamma och vars huvudsakliga sociala kontakter är hemtjänstpersonal kan t ex en smart högtalare förbättra livskvaliteten. Att kunna sätta på radion, ringa upp bekanta, få svar på frågor eller larma hemtjänsten vid problem med hjälp av en röststyrd apparat ger såväl trivsel som ökad trygghet.